

Her er tað okkara upp-gáva sum blaðfólk at gera uppsøkjandi arbeiði — út til bændurnar at tosa við teir.

Undirritaði hevur eisini mangan vitjað á bóndagøðum fyri at tosa við bóndan um stöðuna hjá jarðarbrúks-vinnuni. Og tá samanum kemur, so eru hesir menn altíð fúsir at svara — og duga kanska betur enn nakar annar at lýsa sína egnu stöðu.

Vit hava vitjað tjóð-veldisbændur, javnaðar-bændur og fólkafloks-bændur. Tað hevur ikki verið hugt eftir, hvønn politiskan lit viðkomandi bóndi hevði.

Dømi: Herfyri vísu bændur á, at stöðan hjá teimum fór at versna munandi, um teir ikki fingi endurgjald fyri øktar kraftfóðurprisir. Blaðið royndi at fylgja málinum upp. Teir sum m.a. fingi nógv blað-rúmd í Sosialinum vóru formennir í Bóndafelagnum og Búnaðarfelagnum, sum, eftir hvat eg havi frætt, báðir eru fólkafloksmenn.

Eg vil við hesum bert vísa á, at verulig blaðskrivning gongur út um persónlig og flokspolitisk mark.

Síðani kunnu vit taka ídnaði. Har hava vit vitjað ein hóp av virk-jum. Tey hava vist á týðningin, at feroysingar keypa frá teimum heldur enn frá útlendskum fyr-tøkum. Hetta hevur blaðið eisini mett hava samfelagsbúskaparligan týðning.

Stórir dentur hevur verið lagdur á at vísa á møguleikarnar hjá alternativum vinnu-vegum og lut teirra í bygdamenningini. Eisini hetta hevur verið gjørt út frá einum heildarsjón-armiði — at tað hevur týðning fyri samfelagið — og ikki er propaganda fyri nakran ávísan flokk.

Ikki pláss fyri øðrum

Men hevur tá Dagblaðið ikki eisini skrivað um mong av hesum víður-skiftum vil onkur spyrja?

Jú, tað hevur Dagblaðið eisini gjørt. Men niðurstøða mín er kortini tann, at orsakað av at Óli Breckmann er blaðstjóri á Dagblaðnum, hevur blaðið í alt ov litlan mun kunnað ella viljað lýst stöðuna hjá nógvum bólkum í sam-felagnum.

Tær mongu politisku og persónligu greinirnar hjá Óla Breckmann hava

rætt og slætt ikki givið pláss fyri øðrum tilfari. Eg má enn einaferð undirstrika, at eg dugi ikki at skilja, at blaðfólk kunnu lata sær hetta lynda.

Um Óla Breckmann sum eitt nýtt kapittul í feroyskari blaðskrivning skal eg her enda við hesi samanbering:

Tað var í prædikuni seinasta sunnudag, sum varð útvarpað. Har segði prestur, at Himmirkið er at sammeta við eina nót. Fiskurin verður tikin upp við nótini og umborð verður tann vánaligi fiskurin skildur frá og tveittur burt. Somuleiðis er við okkum menniskjum, tá vit tann eina dagin skulu standa til svars fyri okkara gerðum. Tey ringu menniskjuni verða skild frá teimum góðu og rættvisu.

Hatta var presturin. Blaðstjórinn og »blaðskrivarin« Óli Breckmann breiðir sína nót út hvønn tann einasta dag. Allar oddafiskarnar í samfelagnum letur hann sleppa í sitt Miðleingju-himmirki — meðan hann tveitir burtur aftur tann »dovna« arbeiðs-mannin, tann »ónýt-liga« brekaða og tann »hjálparsleysa« pensio-nist.

Míni ráð til allar les-arar av Dagblaðnum eru tí hesi: Varið tykkum, áðrenn tit svølgja nakað av Breckmannsgreyt-inum. Hann kundi verið í so heitur, at eisini tit brendu tykkum av honum.

Yvirskrifin til hesi bæði sjónamiðini hevur verið: »Hava vit eina fría pressu.« Óli Breckmann — Fiskasølumál — Blaðmannayrkið.

»Eitan mín er at vísa feroyskum blaðlesarum — eisini teimum, sum einans lesa Dagblaðið á tann vanda, sum Óli Breckmann er fyri blaðmannayrkið og samfelagið. Mín niðurstøða er tann, at Óli Breckmann í einum og øllum mál stöðið undan okkara andligu, mentanarligu, sosialu og politisku menning.

Eg havi so eftir fari-muni roynt at lýsa »feno-menið« Óli Breckmann, men eg ivist ikki í, at tað eru fleiri onnur, sum hava eina meining um henda spurning — hava ein annan máta at siga tað uppá og hava onnur ting at draga fram — og tey skulu vera vælkom-in at gera tað í Sosialinum.

Síðani havi eg vist á fiskasølumál, sum ein týðandi tátt í okkara samfelag, ið vit mugu hava tjak um í pressuni. At enda havi eg vist á

leiklutin hjá blaðfólki bæði í pressuni og í sam-felagnum.

Um vit í Føroyum hava eina fría pressu kann eg bert gera mínar metingar um, útrá teirri stuttu tíð ein hevur arbeiðt sum blaðmaður og annars lisið feroysk bløð.

Avmarkingar

Sjálvur meti eg, at møguleikarnir hjá pressuni eru nógv avmarkaðir. Tí er heldur ikki burturvið at tengja spurningin um pressuna saman við spurning-inum, um vit í dag hava eitt demokratiskt sam-felag.

Vit hava í Føroyum onga löggávu, sum tryggjar pressuni innlit í fyrisingina, bæði hvat víðvíkur kommunum og landi. Danir hava eina löggávu, sum tryggjar almenninginum rætt til upplýsing innan alla fyrising.

Tað er tó ikki bert tann almenni parturin av samfelagnum, sum ofta liggur fjaldur í toku. Hvussu við vinnuliv-inum!

Ein danskur sakførari segði einaferð: »Tað er ein royndur lutur, at vinnulivið fær altíð bløði-ni at skriva um tað, sum vinnulivið ynskir. Har-afturimóti fer nógv fram innan vinnulivið, sum ongantíð sær dagsins ljós.

Bert ein partur er nýtslan av »holum« í lóg-gávuini ella er kriminal-itetur. Nógv er bæði lögl-igt og forsvarligt. Men tað eru samfelagsdis-positionir av stórum týðningi, at tað er ófatu-ligt, at tað ikki verður skrivað um tær, tá so nógv smátt, og sum hevur litið uppá seg, verður víðgjørt.

Við hesum vil eg so enda og vóni, at vit kunnu fáa eitt kjak um málsekin:

1. Fiskasølumál
2. Feroyska pressan.

Brot úr Dagblaðnum seinasta mikudag, undir-skrivað av ÓB. Hatskur er pennurin!!!

ETID AVLOPID AV INNFLUTNINGUM

Eitt trivialt, reyðgard-istiskt konufólk gekk og dreivaði upp og niður um hallargólvið. Hon, sá út sum ein statisttur, sum skuldi prógva sannleikan í, at Føroya innflutningur er ov stórir í mun til út-flutningin. (Hon kundi sæð út, sum hevði hon sjálf etið meginpartin av innflutningsavlopnum.) Sum ein set og lurtaði eftir marxistisku byltig.

Atli Dam:

Samráðingar mugu takast upp við donsku stjórnina

Sosialurin hevur biðið Atla Dam um eina við-merking til úrslitið av ráð-harrafundinum í Bruxelles fyrr í vikuni. Atli Dam sigur, at aftan á henda fundin fylgiggja so broyttar fyrirteytr, at feroysingar beinanvegin eiga at taka upp samráðingar við donsku stjórnina og felagsmarknaðin til tess at kanna, hvat, ið gerast kann.

Av broyttum fyrirteyt-um eru m.a., at felags-marknaðurin ikki hevur góðtikið sáttmálan, hvorki hin feroyska ella canadiska.

— At vesturtýskarum eru tillutað samanlagt

umleið 5000 tons av toski í Eysturgrenlandi, og ein fortreyt frá feroyskari síðu var jú, at vit skuldu upp í aftur toskaveiðuna um slík bleiv.

Harafurtur eru danir, sum hava havt ein heilt litlan part av rækju-veiðuni í Vesturgrenlandi, nú hava fingið tillutað 1000 tons eins og norðmenn, meðan feroysingar einans fáa 600 tons. Hetta kann als ikki góðtakast, sigur Atli Dam og heldur fram:

— Eg rokni við, at mark-naðarnevndarformaðurin beinanvegin kallar saman til fundar til tess, at vit kunnu fyrireika okkum til

tað strið, sum nú má standa fyri við donsku stjórnina og EEC sum heild.

Fyribils er avgjört, at ráðharrafundurin ikki verður fyrr enn 9. mars, og trygd er eingin fyri, at sáttmálin tá verður góð-kendur — t.v.s. at vit fáa hvorki makrel og kanska heldur ikki svartkjaft í EEC-sjógvi í 1981.

— Hetta eru so munandi broytingar í fortreyt-unum, at tað má takast upp í álvara við donsku stjórnina, endar Atli Dam, sum hevur heitt á Hilmar Kass, marknaðarnevndar-formannin, um at fáa fund í marknaðarnevndini.

Skúla-flokkur umsetti bók

Ein heilur skúlaflokkur í Studentaskúlanum hevur umsett bókina um Dagtór, sum Javni hevur givið út. Tað er norska Tordis Ørja-sæter, magistari í peda-gogikk, sum skrivaði bókina í 1976 um egna son sín. 3.a. ným. í Stu-dentaskúlanum í vetur, hevur umsett bókina og lærari teirra, Hanus A. Samuelssen, hevur lisið rættlestur. Ein av nevndarlimunum í Javna, Hans Trygvi Henriksen, hevur tekn-að permuna.

Formaðurin í Javna, Hannefia Poulsen, sigur í fororðinum, at henda fyrsta bókin, fel-agið gevur út, vónandi bert er byrjanin á við-ari bókaútgávu. Tann 14. mai í ár fyllir Javni 10 ár. Og ST hevur lýst 1981 at vera altjóða ár teirra brekaðu. Tess-vegna hevur nevndin í Javna sett sær fyri at seta eitt reglubrot aftrat felagsins stuttu søgu, nevniliga bóka-útgávu.

Bókin um Dagtór er 123 blaðsíður í fíkku-bókarstødd. Hon kost-ar 40 kr. óinnbundin.

Býráðið í Havn:

Aftur ein spurningur út í Tinganes

Spurningar frá býráðs-fundunum í Havn hóp-ast nú upp úti í Tinga-nesi. Eisini aftaná fundin hóskvöldið fór ein spurningur út á Nesið. Zakarias Wang vil hava greiðu á, um tað er loyviligt at velja 2-mannanevndir.

Ein slík bleiv vlad á býráðsfundinum hós-kvöldið. Tað var eftir uppskoti frá meirilut-anum í figgjarnevnd-ini, at ein 2-manna-nevnd bleiv vald at taka sær av serligum figgjarspurningum, samskipan av útsitingi og umlegging til EDV. Í nevndina komu fyrsti næstformaður,

Peter F. Christiansen, og Jákup S. Jacobsen.

Tá málið var til við-gerðar, spurdi Zakarias Wang, hvørjar 2-mannanevndir eru í býráðnum. Tað visti býráðsformaðurin ikki. Zakarias svaraði so sjálvur spurninginum og segði, at tað eru helst ongar. Tí tað skula í minsta lagi trý fólk til at gera eina nevnd. Tað er ikki loyvt at velja 2-manna-nevndir, segði hann.

Nevndin bleiv vald kortini og Zakarias Wang boðaði frá, at hann vildi hava spurn-ingin lagdan fyri lands-stýrið.

Eysturoyar Javnaðarfelag

Aðalfundur verður á sjómansheiminum í Rúnavík 25.2.1981. Dagsskrá sambært lóg felagsins.

Nevndin